

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2014. gada 5. septembrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Kaspars Balodis un Gunārs Kusiņš, kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 145/2014),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Kriminālprocesa likuma pārejas noteikumu 47. punktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 89., 91. pantam un 92. panta pirmajam teikumam, kā arī Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 14. pantam un tās protokola Nr.7 2. pantam.

2. Apstrīdētā norma noteic:

„Lietas, kuras nodotas izskatīšanai Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātā līdz 2013. gada 31. decembrim, bet kurās tiesas izmeklēšana nav uzsākta līdz 2014. gada 30. jūnijam, nodod izskatīšanai apgabaltiesai kā apelācijas instances tiesai.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.² panta prasībām;

4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu prasījums izvērtēt likuma atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai. Savukārt atbilstoši minētā panta 6. punktam Satversmes tiesa izskata lietas arī par Latvijas nacionālo tiesību normu atbilstību tiem Latvijas noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem, kuri nav pretrunā ar Satversmi. Tādējādi pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likums noteic, ka personas pieteikums Satversmes tiesai ir atzīstams par konstitucionālo sūdzību un lieta ierosināma tad, ja tas atbilst prasībām, kas noteiktas šā likuma 18. un 19.² pantā.

6.1. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa prasa, lai pastāvētu pamatota iespējamība, ka apstrīdētā norma aizskar pieteikuma iesniedzēju.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem redzams, ka Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palāta kā apelācijas instances tiesa, pamatojoties uz apstrīdēto normu, ar 2014. gada 1. jūlija lēmumu nosūtījusi krimināllietu [..], kurā tiek apsūdzēta Pieteikuma iesniedzēja, pēc piekritības uz Rīgas apgabaltiesu. Minētā lieta 2014. gada 4. jūlijā nozīmēta izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā 2014. gada 15. decembrī. Pieteikuma iesniedzējas ieskatā, apstrīdētais regulējums tādējādi liedzot viņai tiesības uz „savas apsūdzības izvērtēšanu augstāka līmeņa tiesā” un radot pieteikumā norādītajās Satversmes un Konvencijas normās ietverto pamattiesību ierobežojumu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas prasībām.

6.2. Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa paredz, ka konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

Izskatāmajā gadījumā nepastāv tādi vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, ko Pieteikuma iesniedzēja būtu varējusi izmantot savu pamattiesību aizsardzībai.

6.3. Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas otrais teikums noteic: ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Tādējādi šajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai skaitāms no brīža, kad krimināllieta Pieteikuma iesniedzējas apsūdzībā nosūtīta uz Rīgas apgabaltiesu, proti, no 2014. gada 1. jūlija.

Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2014. gada 11. augustā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots un pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas un ceturtās daļas otrā teikuma prasībām.

7. No Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta un 19.² panta sestās daļas 1. punkta izriet, ka pieteikumā nepieciešams juridiski pamatot apstrīdētās normas neatbilstību pieteikumā norādītajai augstāka juridiskā spēka tiesību normai. Par juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē atzīstama juridiskā argumentācija, kurā pamatota konkrētās apstrīdētās normas neatbilstība pieteikumā norādītajai augstāka juridiskā spēka tiesību normai. Tajā cita starpā ir jābūt iekļautai arī pamattiesību ierobežojuma leģitīmā mērķa un samērīguma analīzei. Turklāt Pieteikuma iesniedzējam ir jāsniedz pamatojums arī tam, vai un kādā veidā apstrīdētā norma ierobežo viņa pamattiesības.

7.1. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā norma pretēji Satversmes 91. panta un Konvencijas 14. panta prasībām paredzot atšķirīgu attieksmi pret Pieteikuma iesniedzēju salīdzinājumā ar personām, kuras ir apsūdzētas krimināllietās, kas tika izskatītas apelācijas instances tiesā kā „augstāka līmeņa tiesā” pirms apstrīdētajā normā norādītā termiņa. Tādējādi minētās personas atrodies vienādos faktiskajos un tiesiskajos apstākļos ar Pieteikuma iesniedzēju. Savus argumentus par nepamatotu atšķirīgu attieksmi Pieteikuma iesniedzēja pamato ar apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam un Konvencijas protokola Nr.7 2. pantam.

Pieteikumā norādīts, ka Konvencijas protokola Nr.7 2. panta tulkojums latviešu valodā neesot precīzs. Salīdzinot šo tulkojumu ar panta tekstu angļu un franču valodā

(atbilstoši Eiropas Padomes Statūtu 12. paragrāfam angļu un franču ir oficiālās Eiropas Padomes valodas), esot konstatējams, ka nedz angļu, nedz franču tekstā panta pirmajā daļā netiekot lietots vārds „instance”, bet gan „augstāka tiesa” („*higher tribunal*” vai „*jurisdiction supérieure*”). Arī panta otrajā daļā esot runa par „augstāko tiesu”, nevis „augstāko tiesas instanci”. Jēdzieni „tiesas līmenis” un „tiesas instance” esot cieši saistīti, bet tos nedrīkst sajaukt. Iesniedzējai neesot liegtas pārsūdzības tiesības augstākā instancē – apelācijas kārtībā, bet esot liegta pārsūdzības iespēja augstāka līmeņa tiesā, jo gan kā pirmās instances, gan arī kā apelācijas instances tiesa krimināllietu Pieteikuma iesniedzējas apsūdzībā izskatīs Rīgas apgabaltiesa.

7.2. Konvencijas protokolā Nr.7 ir norādīts, ka tas parakstīts angļu un franču valodā, kur abi teksti ir vienādi autentiski. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējas norādīto institūtu būtības iztulkošanā ir ņemams vērā Konvencijas protokola Nr.7 pamatteksts vismaz vienā no minētajām valodām. Aplūkojot Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, nav konstatējama kāda ievērojama atšķirība Pieteikuma iesniedzējas norādīto jēdzienu lietojumā. Proti, attiecībā uz Konvencijas protokola Nr.7 2. pantu Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir lietojusi arī terminam „instance” analogisku jēdzienu „*level of jurisdiction*” (*sal., piemēram, Eiropas Cilvēktiesību tiesas sprieduma lietā Krombach v. France, no. 29731/96, 98. paragrāfu*). Līdz ar to pieteikumā nav sniegts pamatojums tam, ka Pieteikuma iesniedzējai pastāv tiesības pārsūdzēt tiesas nolēmumu vienīgi „augstāka līmeņa tiesā”.

No minētā Satversmes tiesas kolēģija secina, ka Pieteikuma iesniedzēja nav pieteikumā iekļāvusi juridisko pamatojumu tam, ka ir aizskartas viņai Satversmē un Konvencijā noteiktās pamattiesības. Tādējādi pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta un 19.² panta sestās daļas 1. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 145/2014).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš